

Příloha k protokolu o SZZ č.....
Vysoká škola: PF JU Čes.Budějovice
Katedra:anglistiky
Datum odevzdání posudku diplomové práce:
21.5.2009

Diplomant: Eliška Suchá

Aprobace: AJ-NJ/ZŠ

~~Recenzent*)~~

Vedoucí*) diplomové práce
PhDr.Vladislav Smolka,Ph.D.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prepozice postverbálních větných členů v současné angličtině Fronting in present-day English

(téma)

V úvodní teoretické části autorka nejdříve popisuje základní principy fungování anglického slovosledu a poté předkládá poznatky o *fronting* publikované ve třech významných gramatikách, a to podle větněčlenské platnosti preponovaného prvku. V praktické části, založené na vlastním výzkumu beletristických a žurnalistických textů a na analýze přepisů mluveného projevu, nejdříve zkoumané jevy kvantifikuje a poté uvádí jednotlivé případy doplněné o vysvětlující komentář. Tyto jevy jsou utříděny opět podle větněčlenské platnosti zkoumaných jednotek a také podle syntaktické struktury vět, v nichž k jejich přesunutí do počáteční pozice dochází. V závěru praktické části je zařazen oddíl věnující se různým prostředkům rematicizace syntaktických jednotek, obtížně klasifikovatelným příkladům a relativní častosti větných vzorců, v nichž se *fronting* ve zkoumaném korpusu vyskytlo.

Teoretická část je poměrně obsáhlá, občas ovšem vyvolává dojem, že její sdělná hodnota by nijak neutrpěla, kdyby příkladů uváděných k ilustraci zkoumaného jevu bylo méně, protože jsou často velice podobné. Rovněž propojení postřehů z jednotlivých teoretických zdrojů do jediného celku mohlo být organičtější, byť vzhledem k částečně odlišnému přístupu autorů je taková syntéza nepochybně obtížná. Autorka diplomové práce se rovněž nevyhnula některým terminologickým problémům, jak ve vztahu angličtina-čeština (např. *subject complement* není pouze ekvivalentem českého *doplňku podmětu*, ale mnohem častěji také *jmenné části přísudku*), tak ve vztahu k oběma anglickým gramatikám (pojmu *complement* je užíváno jinak u *Quirka et al, 1985* a u *Huddlestona et al., 2002*). Teoretická část se z důvodu snahy o komplexní pohled věnuje i případům, které jsou z hlediska výzkumu méně zajímavé, t.j. takovým, kdy je počáteční pozice jiného prvku než podmětu způsobena standardní strukturou věty (např. u vět zvolacích, inverze po počátečním záporu, atd.).

Praktická část je založena na analýze přibližně 500 predikací vyskytujících v každém z typů zkoumaných textů. Zjištěné větné členy jsou rozděleny podle toho, zda jsou valenční či nikoli, podle postavení ve větě a také podle jejich realizační formy, kde autorka uvádí dělení na nominální, infinitivní, gerundiální či participiální a větné (str. 37). Toto dělení zdánlivě naznačuje, že se v textu neobjevily struktury ve formě AdvP, AdjP či PP, ačkoli je to vysoce nepravděpodobné, a řada uváděných příkladů tyto struktury logicky obsahuje. V komentáři se dále uvádí, že část předmětů, předložkových předmětů a dokonce i doplňků předmětu a doplňků podmětu (míněno samozřejmě i jako označení jmenné části přísudku – viz výše) je fakultativní, což si zejména u jmenné části přísudku lze těžko představit. Povrchová absence těchto v zásadě konstitutivních větných členů je zřejmě dána jejich elipsou, což je ovšem jev kvalitativně jiný.

Praktická část obsahuje rovněž kvantitativní analýzu přímo v textu popisu. Je škoda, že není prezentována přehledněji. Shrnující tabulka na str. 50 obsahuje jen část zjištěných kvantitativních údajů a navíc by si zasloužila podrobnější komentář usnadňující její interpretaci, např. o platnosti údajů v závorkách, zda se procentuální vyjádření tematičnosti prvku týká pouze počáteční pozice (velmi pravděpodobně tomu tak je), atd.

Komentář k jednotlivým excerpovaným příkladům je místy ne zcela přesný (pro snazší orientaci uvádím v závorkách čísla stránek):

(51) V poznámce 14 se uvádí, že jako příkladů nebude použito přímé či nepřímé řeči, byť tyto struktury byly začleněny do kvantifikace. Ovšem hned na konci téže strany se nachází příklad *Ruth didn't want to know about her mother, Eddie had surmised*, který přesně takovou strukturou je. Mimochodem, bylo by zajímavé sledovat, jak by se poměr preponovaných předmětů pozměnil, kdyby byly případy předmětné věty v přímé či nepřímé řeči vyloučeny z celkové kvantifikace.

(52-54) V pasáži o jmenné části přísudku a doplňku podmětu je někdy problematické určit, který prvek funguje jako podmět a který jako *subject complement*, pokud jsou oba nominální, a často tedy není jisté, zda jde opravdu o *fronting*, nebo zda je třeba považovat iniciální NP za podmět.

(52, 53) Prvky, které jsou vytčeny pomocí *cleft sentence* či *pseudo-cleft sentence* představují jevy kvalitativně odlišné od *fronting*, patřily by spíše do příslušné kapitoly v závěru práce věnované prostředkům rematicizace (78 a dále).

(54) ...; *she could see what a beautiful boy he must have been* je správně označeno jako závislá věta zvolací – potom ale neexistuje alternativa k počátečnímu umístění jmenné části přísudku, to vyplývá přímo ze struktury zvolacích vět.

(62) Příklad *But at this point it's so hard for people to even believe...* má strukturu ASVCsS, nikoli ASVCsA.

(64) *While insects and animals...* není příslovečné určení času ale přípustky.

(66) *But as a teenager she'd begged her father to allow...* má strukturu ASVOiOd.

(67) *By starting to understand to understand...* není příslovečné určení času ale prostředku.

(68) Někdy je problematické rozlišit *adjunct a disjunct* či *conjunct*, např. *more straightforwardly a at the same time* by bylo vhodnější považovat za *style disjunct a conjunct*.

(73) ...*And if anyone has any doubts...* je disjunkt, protože nepodmiňuje platnost věty hlavní, ale poskytuje metajazykový komentář k jejímu obsahu.

(76) *And aside from lip gloss...* je spíše *adverbial of exception* než *adverbial of measure*.

(78) ...*my clothes are sexier...* – prostředkem rematicizace je zde jednoznačně grafické zdůraznění, protože jde o podmět v obvyklé počáteční pozici a bez grafického zvýraznění podmětu by zřejmě rémátem byla jmenná část přísudku.

(78) *It was that awfully nice woman who was one ...* není *cleft sentence* ale vztažná věta.

(79) *It irritated Hannah that Ruth...* je příklad extraponované podmětné věty; na téže straně *It was always better for Ruth if she avoided...* není *cleft sentence*, ale pouze podmínková věta, byť zvláštního typu, na přechodu k větě podmětné. Extrapozice není motivována pouze snahou rematicizovat koncovou větu, ta může být v koncové pozici občas i tematická – dalším faktorem je délka větné struktury, která se vzpírá počátečnímu postavení.

(80) *Melissa – that was her name* rovněž patří mezi dislokace

(80) vazba *there is* zcela určitě neslouží k rematicizaci místa, ale k rematicizaci podmětu – místní určení je tematické.

(85) Některé příklady uváděné jako obtížně zařaditelné lze přiřadit ke standardním typům: *What ever his name was ...* je podmínkově přípustkové příslovečné určení; *at what he hoped was ...* je *pseudo-cleft sentence* s pozměněným slovosledem, atd.

Ač je seznam nepřesností poměrně obsáhlý, nelze pominout skutečnost, že klasifikace některých syntaktických jevů je velice obtížná, zejména v oblasti příslovečných určení, rozdílů mezi nominálními vztažnými větami a pseudovytykáckými konstrukcemi, atd., a určité problémy tedy

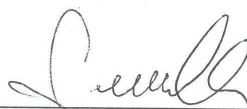
logicky očekávat lze. Škoda že autorka nevěnovala více pozornosti odlišení počáteční pozice u volných adverbíálií, které se v iniciální pozici vyskytují běžně z důvodu nízké výpovědní dynamičnosti, a u konstitutivních větných členů, které migrují ve větě mnohem obtížněji. Bohatší mohla být i odborná literatura – byť uvedené publikace představují díla základní, i v nich samotných by bylo možno nalézt odkazy na další relevantní literaturu k danému tématu.

Formální zpracování je poměrně pečlivé, překlepy jsou nečetné, namátkou: (27) ...*přízvuk spočívá na rematické(m) did*, (77) *ohio*, (61) uvozovky dole místo nahoře u ... „*quickly pulled out...*“ místo “*quickly pulled out...*“, stejně jako nepřesnosti v anglickém textu (91) *percents*.

Navrhuji tedy i přes výše uvedené nedostatky klasifikovat diplomovou práci **velmi dobře**.

- velmi dobře -

Návrh na klasifikaci diplomové práce:

podpis vedoucího diplomové práce

21.5.

V Českých Budějovicích dne 2009.....

Stupeň kvalifikace	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
--------------------	---------	-------------	-------	-----------